EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 23.6.2026.
COM(2026) 292 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to, kā tiek īstenotas pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, kas Komisijai piešķirtas atbilstīgi Direktīvai 1999/62/EK

1. Ievads

Direktīva 1999/62/EK par ceļu infrastruktūru lietošanas maksas noteikšanu transportlīdzekļiem ([1]), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu (ES) 2025/2459 ([2]) (turpmāk "Direktīva"), reglamentē ceļu lietošanas maksas noteikšanu Savienībā. Direktīva autotransportā īsteno principus "lietotājs maksā" un "piesārņotājs maksā".

Direktīva pilnvaro Komisiju dažos gadījumos pieņemt deleģētos aktus piecu gadu laikposmā no 2022. gada 24. marta. Direktīvā noteikts, ka vēlākais deviņus mēnešus pirms šā piecu gadu laikposma beigām Komisijai saistībā ar to jāsagatavo ziņojums.

Atbilstīgi Direktīvas 9.d pantam Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus grozījumu izdarīšanai šādos pielikumos, lai nodrošinātu, ka tie atspoguļo zinātnes un tehnikas progresu:

- 0. pielikumā, kur "Euro" klasēm noteiktas emisijas robežas;
- IIIa pielikuma par minimālajām prasībām maksas par ārējām izmaksām saistībā ar gaisa un trokšņa piesārņojumu iekasēšanai 4.1. un 4.2. punktā dotajās formulās;
- IIIb un IIIc pielikuma, kur noteiktas atsauces vērtības maksai par ārējām izmaksām saistībā ar gaisa un trokšņa piesārņojumu un CO_2 emisijām, tabulās norādītajās summās.

Atbilstīgi Direktīvas 7.cb panta 4. punktam Komisijai zināmos apstākļos deleģētie akti jāpieņem arī tādēļ, lai izdarītu grozījumus Direktīvas IIIc pielikumā attiecībā uz atsauces vērtībām maksai par ārējām izmaksām saistībā ar CO_2 emisijām, ņemot vērā faktisko oglekļa cenu, ko piemēro autotransporta degvielām Savienībā. Saistībā ar to Direktīvas 7.cb panta 4. punktā noteikts, ka Komisijai līdz 2027. gada 25. martam jānovērtē maksas iekasēšana par ārējām izmaksām saistībā ar CO_2 emisijām un tās efektivitāte, kā arī tās saskaņotība ar Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, ([3]) un Padomes Direktīvu 2003/96/EK ([4]), un, pamatojoties uz minēto novērtējumu, attiecīgā gadījumā jāiesniedz leģislatīvs priekšlikums grozīt šo pantu. Saskaņā ar to pašu noteikumu, ja Direktīvas 7.cb pants līdz 2027. gada 1. janvārim netiek grozīts, bet Direktīva 2003/87/EK vai Direktīva 2003/96/EK tiek grozīta tā, ka tiek efektīvi internalizēta vismaz daļa no autotransporta radīto CO_2 emisiju ārējām izmaksām, Komisijai jāpieņem deleģētie akti, ar ko groza Direktīvas IIIc pielikumu, lai koriģētu atsauces vērtības maksai par

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 1999/62/EK (1999. gada 17. jūnijs) par ceļu infrastruktūru lietošanas maksas noteikšanu transportlīdzekļiem (OV L 187, 20.7.1999., 42. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1999/62/oj).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2025/2459 (2025. gada 26. novembris), ar ko groza Direktīvu 1999/62/EK, pagarinot laikposmu, kurā bezemisiju lielas noslodzes transportlīdzekļi var gūt labumu no ievērojami samazinātām infrastruktūras lietošanas maksas vai lietošanas maksas likmēm vai atbrīvojumiem no to maksāšanas (OV L, 2025/2459, 4.12.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/2459/oj).

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj).

([4]) Padomes Direktīva 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris), kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj).

ārējām izmaksām saistībā ar CO_2 emisijām, ņemot vērā faktisko oglekļa cenu, ko piemēro autotransporta degvielām Savienībā. Direktīvas 9.d panta otrajā daļā norādīts, ka šādiem grozījumiem jāaprobežojas ar nodrošināšanu, ka ārējo izmaksu saistībā ar CO_2 emisijām līmenis nepārsniedz nepieciešamo tam, lai internalizētu autotransporta radīto CO_2 emisiju ārējās izmaksas. Saistībā ar to Komisija pašlaik veic pētījumu par oglekļa cenas noteikšanu autoceļu nodevās un lietošanas maksās ar mērķi novērtēt to īstenošanu un saskaņotību ar emisiju kvotu tirdzniecību un enerģijas nodokļiem. Pētījuma pabeigšana plānota 2026. gada beigās.

Pielikumos, kuri minēti 9.d pantā, kā arī V un VI pielikumā doto vērtību zinātniskais un tehniskais pamats ir Rokasgrāmata par ārējām izmaksām autotransportā. Šajā ziņā jāatzīmē, ka Komisija 2026. gada otrajā pusē publicēs šīs Rokasgrāmatas atjauninājumu.

2. Ziņojuma juridiskais pamats

Šis ziņojums ir prasīts Direktīvas 9.e panta 2. punktā, kas pilnvaru deleģēšanu Komisijai ierobežo līdz piecu gadu laikposmam no 2022. gada 24. marta ar iespēju to automātiski pagarināt uz identisku laikposmu. Šis ziņojums aptver laikposmu no 2022. gada 24. marta līdz šā ziņojuma pieņemšanas datumam.

3. Deleģējuma izmantošana

Atbilstīgi Direktīvas 9.e panta 2. punktam Komisijai piešķirtās pilnvaras pieņemt deleģētos aktus vēl nav izmantotas. Pirmais iemesls ir fakts, ka Direktīvas 7.cb panta 4. punktā minētais deleģētais akts jāapsver tikai tad, ja Direktīva 2003/87/EK vai Direktīva 2003/96/EK tikusi grozīta tā, ka tiek efektīvi internalizēta vismaz daļa no autotransporta radīto CO_2 emisiju ārējām izmaksām, un 7.cb pantā grozījumi nav izdarīti līdz 2027. gada 1.janvārim. Šī novērtēšana notiek pašlaik. Otrais iemesls ir tāds, ka nav ievērojama zinātniskā vai tehniskā progresa, ko varētu ņemt vērā (t. i., Rokasgrāmatas atjauninājums).

Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus saglabā aktualitāti – pirmkārt, tās nodrošina iespēju koriģēt Direktīvas IIIc pielikumā noteiktās atsauces vērtības, ņemot vērā novērtēšanu, kas Komisijai jāveic saskaņā ar Direktīvas 7.cb panta 4. punktu, un Direktīvas 2003/87/EK grozījumu, un jaunās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ETS2)[5] piemērošanu; otrkārt, tās saglabā iespēju atjaunināt noteiktus pielikumus nolūkā atspoguļot jaunāko zinātnes un tehnikas progresu. Kā iepriekš atzīmēts, Komisija 2026. gada otrajā pusē publicēs Rokasgrāmatas par ārējām izmaksām autotransportā atjauninājumu.

[5] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/959 (2023. gada 10. maijs), ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, un Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību (OV L 130, 16.5.2023., 134. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj).

4. Secinājums

Kā minēts 3. iedaļā, pilnvaru deleģēšana Komisijai ir joprojām aktuāla Direktīvas 1999/62/EK iedarbīgai īstenošanai.

Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi ņemt šo ziņojumu vērā.